

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De beneficentia: & quòd de omnibus bene mereri, ac proximi onera ferre oporteat, non autem iniuriarum memnisse, sed eum iuuare, ac, quæ malè ab eo gesta sunt, vt par est, arguere, non autem malum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

attinet, cui dubium est, quin parum certa ac firma sint? Itaque confiteri necesse est, verum omnium arbitrium ac potestatem penes Dominum duntaxat esse, qui vnus verè est.

DE BENEFICENTIA: ET QVOD DE omnibus bene mereri, ac proximi onera ferre oporteat, non autem iniuriarum meminisse, sed eum iuuare, ac, quæ malè ab eo gesta sunt, vt par est, arguere, non autem malum pro malo reddere. CAP. XI.

ON videbis bouem fratris tui, aut ouem errantem, & præter-
ribis: sed reduces fratri tuo, etiam si non est propinquus frater
tuus, nec nosti eum: duces in domum tuam, & erunt apud te
quandiu quærat ea frater tuus, & recipiat. Similiter facies de a-
fino, & de vestimento, & de omni re fratris tui, quæ perierit:
si inueneris eam, ne negligas quasi alienam. Si videris asinum
fratris tui, aut bouem cecidisse in via, non despicias, sed suble-

uabis cum eo.

Si attenuatus fuerit frater tuus, & infirmus manu, & susceperis eum quasi ad-
uenam & peregrinum, & vixerit tecum, ne accipias vsuras ab eo, nec amplius,
C quam dedisti. *Leuit. 25.*

Surrexit autem Dauid post eum, & egressus de spelunca, clamauit post tergum
Saul, dicens, Domine mi rex. Et respexit Saul post se: & inclinans se Dauid, pro-
tinus in terram adorauit. Dixitque ad Saul, Quare audis verba hominum loquen-
tium, Dauid quærit malum aduersum te? Ecce hodie viderunt oculi tui, quod tra-
diderit te Dominus in manu mea in spelunca: & cogitauit vt occiderem te, sed
pepercit tibi oculus meus. Dixi enim, Non extendâ manum meam in Dominum
meum, quia christus Domini est. Quin potius, pater mi, vide, & cognosce oram
chlamydis tuæ in manu mea: quoniam cum præscinderem summitatem chlamy-
dis tuæ, nolui extendere manum meam in te. Animaduerte, & vide, quoniam non
D est in manu mea iniquitas, neque peccaui in te. Et leuauit Saul vocem suam, & fle-
uit, & dixit ad Dauid: Iustior tu es quam ego. Tu enim tribuisti mihi bona: ego
autem reddidi tibi mala.

Faciens bona, quære gratiam bonam. Ne dilates labia tua, nec dicas: Reddâ
malum pro malo. Expecta Dominum, & liberabit te. Si esurierit inimicus tuus,
ciba illum: si situerit, da ei aquam bibere. Prunas enim congregabis super caput
eius: & Dominus reddet tibi. Viâ memorum iniuriæ, in mortem. Qui iniu-
rias recordatur, flagitiosus est. Qui celat inimicitiam, dolum nescit. *Prou. 20. 25. 12.*

Malum vir fratri suo non cogitet in corde suo. Iudicium verum iudicate, *Zacha. 7.*
& misericordiam & miserationes facite vnusquisque cum fratre suo.

Quærite bonum, & non malum: & erit vobiscum Dominus. *Amos. 5.*
E Audite verbum Domini, qui tremitis ad verbum ipsius. Dicite his qui ode-
runt & execrantur vos, Fratres nostri estis: vt nomen meum glorificetur: & vide-
bitur in lætitia vestra, illi autem confundentur. *Esa. 66.*

Omnis iniuriæ proximi tui ne memineras: & nihil agas in operibus iniuriæ. *Eccli. 10.*

Relinque proximo tuo nocenti tibi: & tunc deprecanti tibi peccata soluentur. *28.*
Memorare timorem Domini, & non irascaris proximo tuo. Memento nouissi-
morum, & desine inimicari. Commoda proximo tuo in tempore necessitatis
sua: adiua eum pro virili tua. Corripe amicum, ne fortè non fecerit: & si fece-
rit, ne iterum addat facere. Corripe proximum, ne fortè non dixerit: & si di-
xerit, ne fortè iteret. Homo homini reseruat iram, & à Domino quæ-
rit in delam. In hominem similem sibi non habet misericordiam: & de peccatis
suis deprecatur. Ipse, cum caro sit, reseruat iram: & propitiationem petit à Deo. *29. 19. 28.*

D. IOANNIS DAMASCENI

Matt. 5. Si offers munus tuum ad altare, & recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque munus tuum ante altare, & vade, recõciliare fratri tuo. Et tunc veniens offer munus tuum. Si dimiseritis hominibus peccata sua, remittet etiam vobis pater vester coelestis. Quod si non remiseritis, nec pater vester remittet vobis peccata vestra. Tunc Petrus accedens ad eum, dixit, Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? Vsque septies? Dixit ei Iesus, Non dico tibi vsque septies, sed vsque septuagesies septies.

Ibid. Simile factum est regnum coelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum seruis suis. Et cum coepisset rationem ponere, oblatuſ est ei vnus qui debebat ei decem millia talenta. Cum autem non haberet unde redderet, iussit eum dominus eius vendari, & vxorem eius, & filios, & omnia quae habebat, & reddi. Procidens autem seruus ille, orabat eum, dicens, Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Misertus autem dominus serui illius, dimisit eum, & debitum dimisit ei. Egressus autem seruus ille, inuenit vnũ de conseruis suis, qui debebat ei centum denarios: & tenens suffocabat eum, dicens, Redde quod debes. Et procidens conseruus eius, rogabat eum, dicens, Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Ille autem noluit: sed abiit, & misit eum in carcerem, donec redderet debitum. Videntes autem conserui eius quae fiebant, contristati sunt valde: & venerunt, & narrauerunt domino suo omnia quae facta fuerant. Tunc vocauit illum dominus suus: & ait illi, Serue nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me: nõne ergo oportuit & te misereri conserui tui, sicut & ego tui miseris sum? Et iratus dominus eius, tradidit eum tortoribus, quoadusque redderet vnusquisque fratri suo de cordibus vestris.

Ibid. Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum: & si eum poenituerit, dimitte ei. Et si septies in die peccauerit in te, & septies in die conuersus fuerit, dicens, poenitet me, dimittes ei.

Rom. 15. Debemus nos firmiores, imbecillitates infirmiorũ sustinere, & non nobis ipsis placere. Vnusquisque vestrum proximo placeat in bonum ad aedificationem. Et enim Christus nõ sibi placuit, sed sicut scriptum est, Improperia exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Rom. 12. Nulli malum pro malo reddentes: prouidentes bona coram Deo & hominibus. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum.

Gal. 5. Si inuicem mordetis, & comeditis, videte ne inuicem etiam consumamini. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legem Christi. Dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei.

Eph. 4. Deponentes mendacium, loquimini veritatem vnusquisque cum proximo suo: quoniam sumus inuicem membra. Irascimini, & nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestram. Nolite locum dare diabolo. Estote inuicem benigni, misericordes, donantes inuicem, sicut & Christus donauit nobis. Estote ergo imitatores Dei, tanquam filij charissimi, & ambulate in charitate, sicut & Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis, oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis.

1. Pet. 3. Quis vobis nocebit, si boni amulatores fueritis? Quod si patimini propter iustitiam, beati eritis. Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto, contra autem benedicentes: quoniam in hoc vocati estis, vt benedictionem hereditetis.

1. Ioan. 3. Charissime, noli imitari malum, sed bonum. Qui bene facit, ex Deo est: qui autem male facit, non videbit Deum.

Basil. simile. Quemadmodum splendor lucem sponte sequitur, & vnguentum fragrans odor: sic etiam probarum actionum vilitas necessario comes est. Qui bono operi student, in ipso bono opere hoc habent, vt Deo grati acceptique sint.

Nemo

A Nemo ignoracionem in bono causetur. Etenim naturalis ratio nobis insita est, que Crassa i-
 amorem boni, & auersionem ab his, que noxia & pestifera sunt, nobis ostendat. gnorantia
 inuuar.

Qui pro alterius peccato calentes lachrimas profudit, is, dum fratrem deplorauit, sibi
 ipsi medicinam attulit.

Scis quonam pacto de proximo bene merearis? Id ei facito, quod ab eo tibi fieri cupis.

Qui fratris sui peccatum suscipere deique fert, nec illud reprehendit, in eadem crudelitate
 versatur, qua is, qui in homine a venenata bestia icto virus relinquit.

Proximi casum ne ride: Verum ipse quidem, quam tutissime poteris, incede: ei autem, Na'ian.
 qui humi iacet, manum porrige.

B Ignoscamus, ut nobis ignoscatur. Remittamus, ut remitti nobis posulemus. Emitte
 tu, cui dimissum est. Misericordia afficere, qui misericordiam es consecutus. Benignitate,
 dum licet, tibi compara.

Concedamus quippiam: ut, quod maius est, recipiamus, nimirum concordiam. Ceda-
 mus, ut vincamus. Videte lucte leges, & athletarum pugnas: qui hoc ipso, quod humi ia-
 cent, plerumque is, a quibus prostrati sunt, victoriam extorquent.

Expedit audaciam benignitate vincere, atque eos, a quibus laedimur, meliores redde-
 re, per id videlicet, quod iniurias acceptas a quo animo ferimus. Orat. ad
 Ciuem Na-
 tianum
 In Tetrast

Pœne nihil si vindici debes Deo,
 Nec debitori lenis ipse sis tuo.

C Debere sin te non negas, ignoscito.
 Veniam rependit nam Deus clementia.

Pristino amori plus tribuo, quam presenti contemptioni. Ac propterea leniorem me
 præbeo, ut acrius postea exprobrem.

Satis superque mihi supplicij est aduersus eos, a quibus iniuria affecti sumus, ut ciscē-
 di potestas. Inuett. 2.
 aduers. In

Non te inanis hæc oratio in fraudem impellat, nempe iustam ultionem culpa carere, ac
 licere eum, a quo iniuriam acceperis, in iudicium trahere. li. Apost.
 Iustavltio
 culpa non
 caret.

Magnum nobis benignitatis atque clemētia questum propositum esse existimemus. In-
 iurias nobis illatas condonemus: ut nos quoque veniam consequamur.

D Benignitatis dogma quod contractius?
 Quales apud te proximos esse experis,
 Sis talis ipse. Sin adhuc quiddam petis
 Breuius, habeto dura Christi vulnera.

In Tetrast

Alij aliorum peccata obseruamus, non ut lugeamus, sed ut nouam plagam inferamus,
 atque ex alienis vulneribus excusationem nostris malis nanciscamur. Orat.
 Apolog.

Quo fortior es, eo quoque te imbecilliolem ferre aequius fuerit. Neque enim eum, qui ro-
 bore præstet, sibi ipsi tantum, sed aliis quoque robustum esse oportet. Quod si, cum te fortem
 profitearis, illius tamen imbecillitatem nihil curas, duplicem sanè pœnam dabis, tum qui a mul. ha-
 illi non pepercisti, tum quia magnam parcēdi potestatem habebas. Vnusquisque enim pro-
 bent.

E curande proximi saluti obnoxius est. Ob eam causam non nostra, sed aliorum commoda
 spectare iussi sumus. Pretio empti sumus. Qui autem nos emit, hoc nobis ad communem
 omnium vtilitatem indixit. vnusquis-
 que proxi-
 mi salutē
 procurare
 debet.

Non solum pro delictorum modo increpatio adhiberi debet, sed etiam peccantium ani-
 mus considerandus est: ne alioqui, dum quod perruptum est, sarcire studeas, grauiorem scissu-
 ram facias. 1. Cor. 7.
 Lib. 2. de

Hoc vnum nobis proponamus, fratres, non ut nihil mali ab inimicis patiamur, sed ut Sacerd.
 nullo malo eos mulctemus. Cum hostē tuum in potestatem tuam redegeris, nō id age, ut eū
 malè acceptum, ac sexcentis maledictis aspersum, dimittas, sed ad probitatem & lenita-
 tem eum reducas: nec ante absiste, quam mansuetudine tua crudelitatem ipsius viceris. Hō. Quod
 adtheatra
 minimè a-
 scendend.
 Tū demum maior nobis a Deo merces rependetur, cum hostes innumeris beneficiis cō-
 sis.

C

plexi, contraria receperimus.

Quid in
iniuria ac
cepta con-
siderandū

Cum in mentem nobis venerit, quid iniuriarum à conseruis acceperimus, consideremus etiam quæ aduersus Dominum commisimus. Ita fiet, ut nostrorum peccatorum metu iracundiam ob aliena peccata conceptam confestim propellamus. Nam si peccata in memoria habere oportet, nostrorum duntaxat meminisse opus est. Si nostrorum meminerimus, nunquam aliena recensere in animum inducemus.

Ex Eucha-
ristia ad
suis proponitur.
Quid autem cause est
quamobrem maclatus sit? Nimirum ut quæ in cœ-
lenitatem
& quæ in terra sunt, pacificet, tibi que angelorum amicitiam concilier.
& patie-
ntiam exci-
tari debe-
mus.

Ioan. 13.

Si aduersus hostem offensionis aliquid habes, exime mœrorem, sed iracundiam, comprime inimicitiam: ut à sacrosancta mensa medicinam sumas. Ad tremendum & sanctum sacrificium accedis? Ipsum oblationis argumentum te commoueat. Maclatus Christus proponitur. Quid autem cause est quamobrem maclatus sit? Nimirum ut quæ in cœ-

lenitatem & quæ in terra sunt, pacificet, tibi que angelorum amicitiam concilier. Ne quis igitur Iudæ sit, ne quis improbitatis plenus, ne quis virus in animo conditum habens: ne alioqui in condemnationem suam accipiat. Tum enim, postquam oblationem suscepit, diabolus in Iudam impetum fecit: non quod dominicum corpus contemneret, sed ut in Iudæ impudentiam insiliret. Ex quo illud intelligimus, diabolum in eos præsertim impetum facere, qui diuina mysteria indignè percipiunt, quemadmodum tum in Iudam. Siquidem ut honores iis, qui digni sunt, utilitatem afferunt: sic contra eos, qui indignè sumunt, in maiorem cruciatum conuiciunt. Hæc porro non eò à me dicuntur, ut vos terrore afficiam, sed ut cautos ac diligentes reddam.

Eucharis-
tia sum-
pturi à pro-
ximi odio
alieni esse
debent.

Cum tu infestum in conseruum odium retincas, quoniam tandem pacto ad pacis mensam accidere queas? Etenim Christus ne mortem quidem pro te oppetere recusauit: at tu ne tua quidem causa iram conseruo remittere sustines. At, inquis, grauissimis incommodis ac detrimentis ab eo sum affectus. Quid propterea? Dammum hoc in pecuniis tantum situm est. Nondum te in crucem egit, quemadmodum Christum Iudæi. Et tamen ille ipsummet sanguinem, quem effudit, in eorum, à quibus profusus est, salutem dedit. Quidnam tandem dicere queas, quod cum hac re conferri possit? Si hosti tuo iniuriam non remisit, non illum magis, quam te ipsum, læseris. Siquidem illum in præsentis duntaxat vita male mulctaueris: at tibi ipsi, tum cum in futuro die causa dicenda erit, veniam omnem præcluseris. Nihil enim Deus perinde odit, ut hominem iniuriarum

Nihil tam
odit Deus
quam in-
iuriarum
memore.

Mat. 5.

Methodij.

Corrumpi

præstat

quam cor-

ripere.

Euaerij.

Eusebij.

Iniuriarū

memoria

grauissi-

imum pec-

catum est.

Animus

ulciscendi

cupidus

nunquam

peccato

vacat.

memorem, ut cor tumidum, ut animum inflatum. Audi quippe quid dicat: Cum offers munus tuum ad altare, & recordatus illic fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque munus tuum ad altare, & abiens reconciliare fratri tuo. Quid ais? Remittam? Maxime, inquit ille. Nam ut pax cum fratre sanciretur, ipsum quoque sacrificium extitit.

Præstabilius esse censo corripere, quam corripere: quantum videlicet maius est ac præstantius quinquam malo liberari, quam ut ipse alium liberet?

Reprehensionem temperatam esse oportet: sic nempe, ut rem quidem ipsam dicas, verum te metu affici similes: perinde videlicet atque eruditi medici secans ferrum are occultant.

Cum omne peccatum graue est, tum nihil grauius iniuriarum recordatione, atque auaritia. Non dixit fornicationem idolorum cultum esse, sed auaritiam. Soror porro auaritiæ iniuriarum recordatio est. Graue enim hoc peccatum est, & nefarium. Etenim reliqua peccata, etsi mala sunt, tamen ad breue duntaxat tempus durant, ut quæ vnius horæ momento peragantur. Stuprum perpetravit quispiam? Vna hora perpetrato hoc malo, reliquas horas quiescere potest. Furtum admisit quispiam? Vna hora hoc scelere admissio, deinceps penitentiam fortasse agit. Cædis crimine sese constrinxit aliquis? Malum est id quoque. Cæterum vna hora commisso hoc facinore, reliquis horis eum penitere potest. At qui iniuriarum memor est, singulis horis peccat, ac vitium in pectore circumfert. Etiam si in templum ingrediatur, non tamen puras ad Deum preces mittere potest, cum prauo & infesto in proximum animo sit. Animus iniuriarum memor nunquam à peccato purus est: nunquam eleemosynam impertit. Nam qui charitatis expers est, nec misericordia commouetur, nec opitulatur. Qui probus atque innocens est, ho-

stem

A. *stem non habet: qui autem acceptam iniuriam recordatur, nunquam hoste caret, vt qui propriam conscientiam hostem habeat.*

DE IMPIIS ET PECCATORIBVS, ET
malis & improbis viris, atque iniustis & flagi-
tiosis. CAP. XII.

B

NON acquiescas ei, neque audias, neque parcat ei oculus tuus *Deut. 12.*
vt miserearis & occultes eum, sed statim interficies. Sit pri-
mum manus tua super eum, & post te omnis populus mit-
tat manum. Propter impietatem cordis gentium Domi- 9.
nus exterminabit eos ante faciem tuam: non propter iusti-
tiam tuam, nec propter sanctitatem cordis tui introibis, vt hæ-
reditate possideas terram ipsorum, sed propter iniquitatem gen-
tium istarum Dominus exterminabit eos ante faciem tuam. Deum, qui te ge- 32.
nuit, dereliquisti, & oblitus es Domini creatoris tui. Dominus non ignoscet 29.
ei: sed quam maximè furor eius fumabit, & zelus contra hominem illum.

Exterminate gentes has à facie vestra, & non erunt vobis in laqueos, & in *Iosue. 23.*
scandala, & in clauos in calcaneis vestris, & in sudem oculis vestris, quia non au-
dieritis vocem Domini Dei vestri. Et erit quemadmodum Deus delectatus
C. est in vobis vt faceret vobis bona, ita delectabitur Dominus in vobis vt vos ex-
terminet.

Ab iniquis egreditur iniquitas.

Factum est autem sermo Domini ad Iehu contra Baasa, dicens, Pro eo quod *3. Reg. 16.*
exaltaui te de puluere, & posui te ducem super populum meum Israël, tu autem
ambulasti in viis Ieroboam, & peccare fecisti populum meum Israël, vt me irrita-
res in peccatis eorum: ecce, ego demetam posteriora Baasa, & posteriora domus
eius: & faciam domum tuam sicut domum Ieroboam filij Nabat. Qui mortuus
fuerit de Basa ciuitate, comedet eum canes: & qui mortuus fuerit ex eo in regio-
ne, comedent eum volucres cœli.

D. Laus impiorum breuis, & gaudium hypocritæ ad instar puncti. Si ascenderit *Iob. 20.*
vsque ad cœlum superbia eius, & caput eius nubes tetigerit, quasi sterquilinum
in fine perdetur, & qui eum viderant, dicent, Vbi est? Furor super peccatores
irruet: & tunc cognoscent vbi est eorum materia. Qui seminant iniqua, dolo- 4.
res metent: à præcepto autem Domini peribunt: & à spiritu iræ ipsius delebun-
tur. Ante faciem impiorum quis fixit? Lux impiorum extinguetur. Facies 18.
impiorum ignominia replebitur. Tota vita impij in cura est: cum putabit om- 15.
nia sibi pacata esse, veniet ipsius subuersio. Spes impij peribit: deserta enim erit 8.
ipsius domus. Scena ipsius vt araneæ tela futura est. Dies iræ superueniet ipsi.

Lucerna impiorum extinguetur: veniet autem ipsius subuersio, & erunt sicut
E. paleæ à vento. Oculi impiorum tabescent: spes enim ipsorum perditio. 21.

Qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Non habitabit iuxta te ma- *Ps. 10. 5.*
lignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. Consumetur nequitia
peccatorum, & diriges iustum. Contere brachium peccatoris & maligni. 7.

Periit memoria eorum cum sonitu. Pluet super peccatores laqueos, ignis 9.
& sulphur. Multa flagella peccatoris. Vultus autem Domini super facien- 10.
tes mala: vt perdat de terra memoriam eorum. Mors peccatorum pessima: & 31. 32.
qui oderunt iustum, delinquent. Inimici Domini simul atque honorati fue- 36.
runt & exaltati, deficientes quemadmodum fumus deficient. Vidi impium
superexaltatum, & eleuatum sicut cedros Libani: & transiui, & ecce non erat.

Iudica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta. Quid 42. 51.

C ij